

Meeqqap naartuunerani peqqissuunissaa anguniarlugu, angajoqqaanngortussallu hashimik imigassamilluunniit naartunerminni milutitsinermilu ajornartorsiuteqartut, siusinaartumik katsorsarneqarsinnaanerannut periarfissikkumallugit Naalakkersuisutigut iliuusissanik ersarissaasoqarnissaanik kiisalu katsorsarneqareernerisa kingorna malinnaavigineqarnissaat, paasissutissanik katersisoqarnissaa siunertarlugu, Naalakkersuisut suliniuteqaqqullugit aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Saqqummiussisut: Inatsisartunut ilaasortat, Aleqa Hammond aamma Ruth Heilmann, Siumut)

pillugu

Ilaqtariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip aappassaaneerreqarnerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqtigiit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Debora Kleist, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Isak Hammond, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Andreas Uldum, sinniisoq, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Knud Kristiansen, Atassut
Inatsisartunut ilaasortaq Ruth Heilmann, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Malik Berthelsen, Siumut

UPA 2011-mi ulloq 25. april 2012 siullermeerinerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Naartusut, angajoqqaanngortussat angajoqqaanngorlaallu hashimik imigassamillu atonerluisut katsorsarneqarnissamik neqeroorfigineqartarnissaasa qulakkeerneqarnissaat aalajangiiffigisassatut siunnersuutip matuma siunertaraa. Siusinaarluni iliuuseqarnerup taamak ittip meeqqap naartuunermini naalungiarsuunerminilu peqqissuunissaa qulakkiissavaa. Kiisalu siunnersuutip siunertaata tullia tassaavoq ilisimasanik katersinissaq eqqarsaatigalugu katsorsartereernermi malitseqartitsilluni kinguneqartitsisarnissap

qulakkeerneqarnissaa. Aalajangiiffigisassatut siunnersuummi siunertarineqartut qulakkeerneqarnissaat Naalakkersuisut akisussaaffigaat.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siunnersuut siullermeerneqarnermini partiinit tamanit Naalakkersuisuniillu akuersissutigineqartussatut inassutigineqarpoq. Oqaaseqartartut oqaaseqaataat akissuteqaallu siullermeerinermi saqqummiunneqartut innersuussutigineqarput.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip matuma akuersissutigineqarnera naartusut, angajoqqaanngortussat imaluunniit pilersuisut hashimik aamma/imaluunniit imigassamik atornerluisuusut pillugit siusinaarluni iliuseqartarnerup nukittorsaavigineqarneranik malitseqassaaq. Tamanna ilaatigut pissaaq imigassamik aamma hashimik atornerluineri katsorsarneqarnissamik neqerooruteqartarnikkut.

Atornerluineq pillugu katsorsartereernerup kingorna ilisimasanik katersinissaq taava qulakkeerneqassaaq.

Hash pillugu

Una qularineqassanngilaq. Kalaallit Nunaanni hashi inerteqqutaavoq, hashimillu eqqussineq, pisineq, tuniniaaneq atuinerlu tamarmik pinerluttuliornerupput. Taamaakkaluartorli atuunnerata takutippaa pinerluttuliornerup tamatuma innuttaasut akornanni annertuumik akuersaaginnarneqarnera. Tassami haship nassaasaanera atornerqarneralu innuttaasunit akuersaarneqanngilluinnaraluarpat naartusunut ikaroorartumik atornerluisunut tunngatillugu ajornartorsiutit siunnersuummi qaqqinneqartut piussanngikkaluarmata.

Kalaallit Nunaanni hashi inerteqqutaagallartillugu politiit suliniutaasa saniatigut ikiaroorartumik atuneq akiorniarlugu tunngaviumik kiisalu immikkut ittunik – imaluunniit sumiiffinnik avatangiisinillu haship akuersaarneqarluni atornerqarfiinik toraagaqarluni ataavartumik isummertaatsimillu suliarinnittumik, paasititsiniaalluni suliniuteqarnissaq ersarissumik pisariaqartinneqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Aammattaaq hashimik qanorluunniit atuinerup inerteqqutaanerata pitsaannginneratalu ersersinnissaa ilaqutariinni, ikinngutigii akornanni, suleqatigiinni peqatigiiffinnilu innuttaasunit annerusumik suliniutigineqartariaqarpoq.

Naak hashimik kaaviiartitsineq atuinerlu pinerluttuliornerugaluartoq innuttaasut ilaasa akornanni annertuumik akuersaaginnarneqartutut isikkoqarnera ataatsimiititaliap assut pakatsissutigaa.

Atornerluinerup kinguneri pillugit

Hashimik aamma imigassamik atornerluineq angajoqqaatut pisinnaassutsimik isumassuisinnaassutsimillu annasaqarnermik malitseqartarpoq. Aammattaaq naartunerup nalaani imigassamik hashimillu atuneq naartumut meeqqamullu suli inunngunngitsumut toqqaannartumik akornusiisinnaavoq.

Imigassaq pillugu

Imigassap naartumut akornusiisinnaanera uppersaatissaqarpoq – atunerup minnerpaafiata killinga sumiinnersoq qularnarpoq. Imigassarli anaanaasup aavaniittoq qaffasinnerugaangat akornutaasinnaanera annerulersarpoq.

Imigassaq aamma naartuneq pillugu innersuussutit sukaterneqarnissaat ataatsimut isigalugu pisariaqartinneqartutut ippoq – naartusunut kiisalu arnanut meerartaarnissaminnik pilersaaruteqartunut tunngatillugu.

Imigassap kingunerisaanik akornusiinerit ajorneraat ilisimatusarnikkut uppersarneqartoq tassaavoq føtalt alkoholsyndrom, alliatornerup innarlerneqarneranik, meeqqap kiinaata taattuata allanngorneranik kiisalu qaratsamigut ajoquteqarneranut takussutissaqalerneranik kinguneqarsinnaasoq. Taakkua saniatigut meeraq pineqartoq aamma inunnguutsiminik innorluuteqarsinnaavoq, soorlu uummatimigut suaassutsimigullu ajoquteqarluni.

Meeqqap imigassamik innarlerneqarsimasup qarasa erniunermini paasineqanngitsumik sunnerneqarsimasinnaavoq, meeqqap meeqquerivimmuunermini atuartuunerminilu ilikkarsinnaassutsimigut pissusilersuutsimigullu akornuteqarneratigut aatsaat paasineqartumik.

Naartunerup nalaani imigassamik hashimillu atunerup akornutai aamma atornerluineq naliginnaasoq pillugu oqaatigineqarsinnaasut suli amerlagaluaqaat, meerarli suli naartuusoq naartusup hashimik imigassamillu atornerluineranik illersorniarlugu tamakkiisumik iliuuseqartoqartariaqarnera tamanit pisariaqartinneqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Atornerluineq pillugu immikkut ittumik iliuuseqarneq

Ataatsimiititaliap nuannaarutigalugu paasivaa naartusut akornanni hashimik atuneq pillugu misissuineq Peqqissutsimut Naalakkersuisup ima pimoorutsigigaa allaat atornerluineq pillugu suliassaqarfimmi siumut isigisumik immikkut ittumik suliniuteqartoqassalluni.

Hashimik aamma imigassamik atornerluineq pillugu suliniutip innuttaasut peqqissusaat pillugu suliniummi - Inuuneritta 2013-2018-imi, immikkut sammisatut ilanngunneqarnissaa ataatsimiititaliap isumaqatigisinnaavaa.

Naartusoq pillugu siusinaartumik iliuuseqarneq upalungaarsimanerlu

Siusinaartumik iliuuseqarneq ataatsimiititaliaq naapertorlugu aappariit meerartaarnissamik pilersaaruteqalerneranniit aallartinneqartassaaq, imaluunniit kingusinnerpaamik piffissami naatunerup paasineqaqqaarneraniit. Peqqinnartumik inuuneqarneq, pitsaasumik toqqissisimanartumillu naartuneq pillugu Peqqinnissaqarfimmi oqaloqatigiittarnerit pingaaruteqarluinnartuupput. Naartusut, aappariit sanngiilliuuteqartut imaluunniit atonerluisuusut paasineqaraangata, naartusumik, aappaasumik ilaquutaasunillu nakkutiginninnerup isumaginninnerullu annertusineqartarnissaat pingaaruteqarpoq. Siunnersuummi siunnersuutigineqartut atonerluineq pillugu katsorsarneqarnissamik neqerooruteqarnikkut kisiannili aamma peqqissaasunit pulaarneqartarnerisa amerlineqarnerisigut kommunillu akuliunneratigut. Naartusut atonerluisuunertik pissutigalugu sanngiilliuuteqartut, anaanaq meerarlugu eqqarsaatigalugit, immikkut ittumik aqqissuussamik iliuuseqarfigineqarnissartik tapersorneqarnissartillu pisariaqartippaat. Taamaattumik naartusunut atonerluisuusunut tunngatillugu, assersuutigalugu ernisussiorput, peqqissaasup, nakorsap, pitsaaliuinnermut katsorsaannermullu siunnersortip, inunnik isumaginnittup kiisalu meeqqat ilaqutariillu pillugit suliassaqarfimmi atorfillit akunnerminni qanimut suleqatigiinnissamik isumaqatigiinnissaat qulakkeerlugu anguneqartariaqarpoq.

Siunnersuummi sammisatut tunaartarineqartut pillugit sukannernerusumik suliniuteqartoqarnissaa ataatsimiititaliap taperserinnaalluarpa. Suliniutip ataatsimut isiginnittuunissaa aammalu angajoqqaanngortussat, ajornanngippallu ilaquutaasut tamarmik ilaatinneqarnissaat ataatsimiititaliap ilisimaaraa.

Hashimik imigassamillu atonerluineq amerlasuutigut ajornartorsiutinik oqimaatsunik qaangeruminaatsunillu pissuteqartartoq ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq. Ajornartorsiutit tamakku suliarinissaat nukinnik annertuunik pisariaqartitsiviuvoq, aningaasatigut, sulisoqarnikkut inuttullu, ataatsimiititaliarli tamakkiisumik tapersersuinissaminut piareersimavoq, taamaaliornikkut innuttaasut ingerlalluartut amerlanerit inuiaqatigiit pitsaasumik siuariartornissaannut namminneq peqataasinnaalerniassammata.

Neqeroorutit amerlanerit

Naartusunut angajoqqaanngorlaanullu hashimik imigassamillu ajornartorsiuteqartunut imaluunniit angajoqqaanngornissaminut taperserneqarnissaminik pisariaqartitsisunut atugassarititaasut qanoq pitsanngorsaavineqarsinnaanerannut siunnersuutit arlallit siullermeerinninnermi saqqummiunneqarput.

Siunnersuutit siullermeerinninnermi saqqummiunneqartut Naalakkersuisut malinnaavigissagaat kiisalu suliassaqarfimmi suliniutit aallareriikkat nukittorsassagaat ataatsimiititaliap inassutigaa. Angajoqqaanngorlaat ornittagaasa toqqissisimanartuunissaannik pisariaqartitsineq aamma anaanaasut angajoqqaallu naapeqatigiittartut assigisaasalu annertunerusumik tapersorneqarnissaasa pisariaqartinneqarnerat oqaaseqartartut arlallit

oqaatigaat. Assersuutigalugu Naalackersuisut akissuteqaataanni suliniutip ”angajoqqaanngortussanut siusinaarluni iliuuseqarneq” annertuumik iluatsitsiviusimanera oqaatigineqarpoq. Suliniutip aalajangiusimaneqarnissaa aamma siammarterneqarnissaa kiisalu illoqarfinni ilaqutariinnillu katsorsaavinni suli annertunerusumik qularnaarneqarnissaa ataatsimiititaliamit kajumissaarutigineqassaaq.

Imigassamik ajornartorsiuteqartunut Katsorsaavimmik isumaqatigiissuteqarnerup paasissutissanik ataqatigiissaakkamik aaqqissuussinissaq paasissutissanillu katersinissaq siunnersuummi kissaatigineqartut qulakkiissagai ataatsimiititaliap upperaa.

Naartusunik pinngitsaaliilluni katsorsaasalernissaq pillugu isumaliuutit

Imigassamik hashimillu atorneerluinerup naartumut annertuumik innarliinerunera innersuussutigalugu, naartusut atorneerluisut pinngitsaalillugit katsorsarneqartalissanersut naalackersuinikkut isumaliutigineqartariaqarpoq.

Naartusooq atorneerluisuunini nalunngikkaluarlugu katsorsarneqarusunngippat tamanna uagut inuiaqatigiittut akuersaarsinnaavarput? Tamannalu meeqqap innarlerneqarneranik kinguneqarluni, atorneerluinerup nalaani naartuunini uumalluni anigorsimappagu.

Nunat avannarliit sinnerini suliassaqarfimmi aaqqiissutit ataatsimiititaliap paasisassarsiorfigilaarsimavai.

Sverige

Paasissutissat ataatsimiititaliap pissarsiarisimasai naapertorlugit **svenskit inatsisaanni** naartusut atorneerluisuusut naartup peqqissusaa eqqarsaatigalugu pinngitsaalillugit katsorsarneqartarnissaat pillugu inatsimmik immikkut ittumik 2009/2010 tikillugu nassaassaqqanngilaq. Sverigemiulli inatsisaanni tunngaviusumik innuttaasunut atorneerluisunut tamanut inatsiseqarpoq, uku ilisimaneqartillugit atuuttumik:

- 1) atorneerluisup timikkut tarnikkullu peqqissutsini annertuumik ulorianartorsiortippagu,
- 2) atorneerluisooq inuunimi aserornissaanut qularnanngitsumik ulorianartorsiortip, kiisalu
- 3) atorneerluisooq imminut inunnillu allanik ajoqusiisinnaasoq ernummatigineqarpat.

Sverigemi 2010-ip qiteqqunneraniit maannamut suliassaqarfiup qanoq ingerlasimanera pillugu qulaajaanissaminut ataatsimiititaliaq naammattumik piffissaqarsimannngilaq.

Norge

Norgemili naartusut imigassamik hashimillu atorneerluisuusut pinngitsaalillugit unitsillugit katsorsarneqarsinnaanerat 1996-imili periarfissaalersimavoq.

Norgemi innuttaasunut ikiaroorniutinik annertuumik atornerluisunut nammineq piumassutsimik suliniutit kiisalu pinngitsaaliilluni unitsitsisarneq pillugu aalajangersakkat Socialtjenesteloven-imi ataatsimut katersorneqarsimapput. (Lov om sociale tjenester af 13. december 1991 nr. 81, kap. 6). Innuttaasunik sullissinermut inatsimmi kap. 6 pinngitsaaliilluni iliuseqarnermut tunngasunik aalajangersakkanik marlunnik imaqarsimagaluarpoq. Siulleq tassaavoq § 6-2, inunnut annertuumik ataavartumillu atornerluisunik, taamaaliormikkullu peqqissutsimikkut imminnut ulorianartorsiortittunik pinngitsaaliilluni qaammatit pingasut tikillugit inissiisinnaatitaanermut pisinnaaffiliisoq. Tullia tassaavoq § 6-3, katsorsarneqartup nammineq akuersissuteqarneratigut tigummigallarnissaanik (isumaqatigiinneq imaluunniit piumassutsimik pinngitsaalisaaneq) pisinnaaffiliisoq. Innuttaasut annertuumik oqallisereernerisigut inatsisissatullu siunnersuutit arlallit itigartitsissutigineqareernerisa kingorna Stortinget 1995-imi pinngitsaaliilluni iliuseqarnissamut aalajangersakkat pingajuannik atuutilersitsivoq - § 6-2a – naartusunut ikiaroorniutinik atuisunut naartunerup sinnerani pinngitsaaliilluni inissiisinnaanermik pisinnaaffiliisumik. Aalajangersagaq 1. januar 1996-imi atuutilersinneqarpoq. Naartusup atornerluinera imak annertutigippat meeqqap innarluuteqarluni inunngorsinnaanera ilimanaateqarluinnarluni, naartusup naartunermini inissinneqarsinnaanera aalajangersakkap imaraa. Aammattaaq nammineq piumassutsimik ikiorsiinissamut suliniutit naammangittutut nalilerneqarnerat pinngitsaaliilluni inissiinermut pissutaasinnaavoq. Tigummigallagaanerup siunertaa tassaavoq naartup innarlerneqarsinnaanerata ilimanaataa pinaveersaartissallugu imaluunniit pakkersimaassallugu. Naartusooq tigummigallagaanermi nalaani atornerluinermini qaangernissaanut namminerlu meeqqaminik isumaginnissinnaalernissaanut ikiorserneqarnissaminut neqeroorfigineqassaaq.

Danmark

Danmarkimi 2007-imi ”piumassutsimik pinngitsaaliinermik” aaqqiissuteqartoqarsimavoq. Peqqissutsimut inatsimmik allannguinnermi aaqqiissut inatsimmi nr. 511-imi, 6. juni 2007-imi ullulerneqartumi tunngaveqarpoq, (Taaguut: "Naartusunik imigassamut katsorsartittunik inissiinermut inatsit), tassanilu kommunit periarfissinneqarput naartusut imigassamik atornerluisuusut ulloq unnuarlupaaqqinnittarfimmi (imaluunniit paaqqinnittarfiup ilaqutariinnut nakorsiarfittut atorneqartumi) katsorsarneqarlutik tigummigallagaanissaannik neqeroorfigissallugit. Siunertaa tassaavoq naartusup (katsorsartinnissaminut akuersaaraluarluni) imigassamut ussarnartorsiormermini aqussinnaanginnerani atuinermigut naartuminik akornusiisinnaanerata pinaveersaartinnissaa. Oqaatigineqareersutut naartusumut neqeroorutit, naartusup piumaguni naaggaarsinnaasai eqqartorneqarput. Neqeroorut naartusup akuerippagu, ukiup affaa tikillugu piffissani sivikitsukkuutaani tigummigallarneqartarnissaa isumaqatigiissuteqarfigineqassaaq. Tigummigallagaanerup nalaani pisariaqassappat sivikitsumik inimut paarnaarussoqarsinnaavoq, kisiannili aalajangersuisoqarani immikkoortitsisoqaranilu. Timikkut pissaanermik atuneq, assersuutigalugu aalajangersuineq,

naartusup imminut allanullu akornusiisinaanera pakkersimaarniarlugu pisariaqarpat atorneqarsinnaavoq.

Katsorsaaneq katsorsaavimmi ammasumi tunngaviusumik ingerlanneqartarpoq, tigummigallagaanermilu pisariaqartoq, imaluunniit ullut 14-it sinnerlugit atorneqassanani. Katsorsartinnermi piffisami atorneqartumi ukiup affaanik sivisussusilimmi tigummigallagaanermi katillugit qaammatit marluk qaangerneqassanngillat. Aamma naartusup katsorsartinnerminik unitsitsiniarnera tunngavissalimmik ilimanaateqarpat aatsaat tigummigallangassanngortitsineq pisinnaavoq. Kiisalu piumasqaataavoq naartusup makku pissutigalugit tigummigallarneqarnissaa illersorneqarsinnaasoq:

- 1) naartulluni imigassamik atonerluisup naartumi akornusersinnaaneranut navianartorsiortitsippat,
- 2) atonerluinerup qaangernissaa imaluunniit qanoq innerata malunnaatilimmik aalajangiisumillu pitsanngornissaralua annertuumik ajornerulissapat, imaluunniit
- 3) naartulluni imigassamik atonerluisoq annertuumik imminut ulorianartorsiortippat.

Tigummigallagaasup tigummigallagassanngortitaanermi eqqartuussivimmut ingerlateqqinneqarnissaa piumasarisinnaavaa.

Ukiuni 2009-2011 naalakkersuisutigoortumik sukumiinerusumik misissuisoqarpoq, arnat naartusut pinngitsaalillugit katsorsarneqartalnissaannut periarfissaq Qallunaat Nunaanni ilumut tunngavissaqarnersoq. Apeqqutip sukumiinerusumik misissorneqarnissaa siunertaralugu suleqatigiissitanik pilersitsisoqarpoq. Naalakkersuisut nikinnerisa kingorna suliassaqarfimmi qanoq pisoqarsimanera sulii ilisimaneqanngilaq.

Pinngitsaaliilluni katsorsaaneermut akuersaartut akerliusullu

Naartusunik atonerluisunik pinngitsaaliilluni katsorsaasarneq pillugu ilinniarsimallutik sulisut ilisimatuullu isumaat assigiinngillat.

Pinngitsaaliilluni katsorsaaneermut inatsisip eqqunneqarneratigut imerajuttut naartusut inunnik isumaginnoqarfimmut peqqinnissaqarfimmullu ikioqqullutik saaffiginninnissamut tunuarsimaartissagaat isornartorsiuisut pingaartumik tikkuarpaat, norgemiullu periusaannik atuutilersitsineq iluaqutaanani akornutaaginnassasoq. Kiisalu naartuersinnerit amerlassusaasa qaffariaateqarnerannik kinguneqaratarsinnaanera oqaatigineqarsimavoq.

Aammattaaq norgemi periuserineqartup (aaqqiissutip ukiuni 13-ini atuussimagaluarluni sukumiisumik nalilivigineqarsimannngittup) qularnaateqarneranut takussutissaqarsimasoq isornartorsiuisunit tikkuarneqarpoq. Misissuinerup takutippaa norskit meerartaat 26-iugaagata taakkunanga meeqqat 18-it pinngitsaaliissummik katsorsartissimasunik anaanallit,

anaanaasup atonerluisuunerata kingunerisaanik peqqissutsimikkut ajornartorsiuteqartutut nalunaarsorneqarsimasut. Naartunerup sivitsulaarnerani (agguaqatigiissillugu erninissaq qaammatinik sisamanik sioqqullugu) aatsaat pinngitsaaliilluni katsorsaanerup aallartinneqartarsimanerani tamanna pissuteqarpoq, taamaalineranilu amerlanertigut meeraq akornuserneqareersimasarpoq. (Pinngitsaaliilluni katsorsaanermik suliap kingusissukkut aallarnerneqartarneranut ilaatigut pissutaapput oqartussaasut naartuneq atonerluinermillu ajornartorsiuteqarneq pillugu ilisimanneqqaartariaqarnerat, piffissaq suliamut atorneqartoq kiisalu naartusut piumassutsiminnik sioqqutsisumik ikiorserneqarnissaannut kaammattorniarneqartarnerat).

Kalaallit Nunaat

Kalaallit Nunaannut tunngatillugu ajornartorsiutit tamakku isumaliutigissallugit soorunalimi naleqquttuusinnaapput. Aammattaaq kalaallit nunaannut tunngatillugu isumaliutigineqartariaqarpoq naartusunik imigassamik ajornartorsiutilinnik katsorsaanermut atatillugu ajornartorsiutitut suliassat (kiisalu qanoq iliornikkut) aaqqinneqarsinnaanersut (“piumassutsimik pinngitsaaliilluni” periutsimut tunngatillugu aamma tamanna atuuppoq).

Ataatsimiititaliap uani eqqarsaatigaa katsorsaavik/katsorsaaviit pinngitsaaliilluni tigumminninnissamut “piareersimareernissaat”, kiisalu maanna pisunut attuumassutilit suliatigut assigiinngitsutigut makkuninnga piginnaaneqarnissaat:

- 1) Imigassamut katsorsaasinnaanermut katsorsaanikkut piginnaasat,
- 2) naartunerup atatillugu peqqinnissaqarfimmi suliatigut piginnaasat, kiisalu immaqa
- 3) inunnik isumaginninnermi siunnersuinikkut piginnaasat.

Naartusunik katsorsaavinnut nalinnaasunut piumasarineqartut saniatigut ingerlatsinermut aqutsinermullu ammalu isumaginninnermut tunngasut kingunerisinnaasaallu eqqumaffigineqassapput. Una eqqarsaatigineqarsinnaavoq naartusup atonerluisup naartunermini piffissami annertuumi (immaqa qaammatit 4-6) angerlarsimaffik qimattariaqartassamagu. Uusoq/inooqataasoq meeqqallu qanoq iliuuseqarfigissavagut? Illoqarfimmut katsorsarneqarfissamut "nuunnissaannik" neqeroorfigissavagut, katsorsatinneq ingerlalluaraluartoq angerlarserpallaarnerup kingunerisaanik akornuserneqarnissaa pinaveersaarniarlugu, imaluunniit ilaqutariit sinneri katsorsaanermut qanoq annertutigisumik peqataatinneqassappat? Naartusummi atonerluisut atorfillit eqqarsaatigalugit qanoq iliussaagut? Katsorsarneqarnerisa ingerlaneranni sulinnigiffeqarnissaamut pisinnaatitaaffeqarnissaat qulakkiissavarput?

Ataatsimiititaliap naartusunik atonerluisunik pinngitsaaliisummik katsorsaaneq pillugu aappasaaneerinnissamut Naalackersuisut kaammattussavai oqaaseqaatinik isumaliutinillu saqqummiussaqaqqullugit.

Aammattaaq apeqqut pillugu Naalackersuisut sukumiinerusumik misissuinissaannik imaluunniit nassuiaammik saqqummiussinissaannik ataatsimiititaliap kaammattussavai.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Siunnersuuteqartut siunnersuutip aningaasatigut kingunissai pillugit nassuiaateqarsimapput. Pitsaaliuinnermut suliniutit taamak ittut siunissaq qaninnerusooq isigalugu suliassaqaqfinnut aningaasanik atuiffiunissaat ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Ungasinnerusorli isigalugu aningaasartuutit imminut akilersinnaasutut naatsorsuutigineqarput, innuttaasut ingerlalluarnerullutik inuiaqatigiit siuariartornerannut pitsaasumik tapeeqataalernerisigut.

Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Saqqummiunneqartunik oqaaseqaateqarluni siunnersuut ilusimisut iluseqartooq akuerineqassasooq ataatsimiititaliap isumaqatigiittup inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiissummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Olga P. Berthelsen,
Siulittaasooq

Debora Kleist

Isak Hammond

Andreas Uldum/v

Knud Kristiansen

Ruth Heilmann

Malik Berthelsen/v